

Vaste Commissie voor Taaltoezicht
Warandeberg 4 – 1000 BRUSSEL

Brussel,

Uw brief van:
Uw kenmerk:
Ons kenmerk: 40.069/1/PN
TVS/NC

De Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT) heeft in de zitting van haar verenigde afdelingen van 27 juni 2008 uw vraag om advies onderzocht met betrekking tot het mondelinge en schriftelijke taalgebruik van de personeelsleden en vrijwilligers van de Centra voor Algemeen Welzijnswerk (CAW's).

Concreet luidt uw vraag als volgt:

“Het is de specifieke opdracht van de Centra voor Algemeen Welzijnswerk bij te dragen tot een menswaardig bestaan van alle personen door erop toe te zien dat ze hun individuele rechten, met inbegrip van de sociale rechten, kunnen uitoefenen. Dit impliceert onder meer telefonische hulpverlening, adviesverstrekking, begeleiding en doorverwijzing naar gespecialiseerde instellingen. De doelgroep bevat vaak personen die het Nederlands (nog) niet machtig zijn. Bovendien bepaalt het Decreet Algemeen Welzijnswerk dat het algemeen welzijnswerk voor iedereen en zonder discriminatie toegankelijk moet zijn.

Daarmee rekening houdend, hoe ver reikt de mogelijkheid voor het personeel en de vrijwilligers van de Centra voor Algemeen Welzijnswerk om, in hun mondelinge en schriftelijke (verwijzend naar het klachtenformulier als voorbeeld in bijlage) communicatie, bij de uitvoering van hun dienstverlening in Brussel en het Vlaamse Gewest, af te wijken van de taalwetgeving en dus een andere taal dan het Nederlands te hanteren, teneinde personen te bereiken die deze talen niet machtig zijn? Welke modaliteiten gelden hierbij ?“

U motiveert uw vraag om advies als volgt:

“Het kunnen vervullen van deze opdracht met de garantie dat de dienstverlening voor iedereen toegankelijk is, vereist van de personeelsleden en vrijwilligers van de CAW's een

verstaanbare communicatie, terwijl de doelgroep de Nederlandse taal vaak (nog) niet machtig is. Vaak gaat het immers om vreemdelingen die bv. kansarm, gevangen of vluchteling zijn.

De reikwijdte van deze adviesvraag strekt zich dan ook uit tot heel het Vlaamse Gewest alsook Brussel. Immers, over het gehele Vlaamse Gewest alsook in Brussel zijn CAW's actief en dienen zij hulpverlening te bieden aan personen die het Nederlands onvoldoende machtig zijn om een effectieve communicatie in die taal mogelijk te maken.

Het is uiteraard aan de Commissie om in haar deskundig advies desgevallend te vermelden of er terzake specifieke regels gelden voor bv. de faciliteitengemeenten of de Vlaamse Rand rond Brussel.

De aanleiding voor deze adviesaanvraag is een klachtenformulier van een CAW dat mij onder ogen kwam (zie bijlage). Het bevat vermeldingen in heel wat talen, zonder precisering dat het om een vertaling gaat uit het Nederlands.”

*
* *

Het decreet van 19 december 1997 betreffende het algemeen welzijnswerk, definieert het algemeen welzijnswerk als “de sociale dienst- en hulpverlening die ter beschikking staat van alle personen van wie de welzijnskansen bedreigd of verminderd worden ten gevolge van persoonlijke, relationele, gezins- of maatschappelijke factoren (artikel 2, 2°).

De VCT stelt vast dat door het decreet van 19 december 1997, centra voor algemeen welzijnswerk als volgt worden gedefinieerd : “de voorzieningen die algemeen welzijnswerk organiseren en daartoe door de Vlaamse regering erkend zijn als een van de volgende types “centrum voor teleonthaal, centrum voor algemeen welzijnswerk in het kader van de ziekenfondsen, autonoom centrum voor algemeen welzijnswerk (artikel 2, 2°).

1.-de centra voor teleonthaal. (artikel 5).

Elk centrum voor teleonthaal heeft tot taak :

- 1) permanente hulpverlening, crisisopvang, informatie en advies te verstrekken via de telefoon;
- 2) zo nodig gericht door te verwijzen naar andere personen of diensten;
- 3) toestanden te signaleren die een negatieve weerslag hebben op de integriteit, het welzijn en de ontplooiingskansen van personen en te wijzen op evoluties betreffende de welzijnsbehoeften.

2.-de centra voor algemeen welzijnswerk in het kader van de ziekenfondsen (CAW's), (artikel 6).

Elk CAW in het kader van de ziekenfondsen heeft tot taak een verantwoorde hulp- en dienstverlening te bieden aan alle personen, met bijzondere aandacht voor personen die door ouderdom, ziekte of handicap blijvend of tijdelijk problemen ondervinden of dreigen te ondervinden.

3.-de autonome centra voor algemeen welzijnswerk (artikel 7).

Elk autonoom CAW heeft tot taak een verantwoorde hulp- en dienstverlening te organiseren die gericht is op het detecteren, voorkomen, verminderen, signaleren en oplossen van alle

factoren die de welzijnskansen van personen, gezinnen of bevolkingsgroepen bedreigen of verminderen.

Verder bepaalt het decreet van 19 december 1997 in afdeling 4 van hoofdstuk II (artikel 9 tot 14) een aantal werkingsprincipes waaraan de centra voor algemeen welzijnswerk zijn onderworpen, als daar o.m. zijn :

- het algemeen welzijnswerk moet voor iedereen zonder discriminatie toegankelijk zijn
- de centra voor algemeen welzijnswerk moeten preventief, hulpverlenende en probleemsigalerend optreden
- de centra voor maatschappelijk werk moeten onderling overleg plegen en samenwerken om de taakverdeling, de bereikbaarheid en de efficiëntie van hun werking te optimaliseren
- de centra voor algemeen welzijnswerk moeten deelnemen aan regionale initiatieven inzake overleg en samenwerking met andere relevante openbare en private welzijns- of maatschappelijke voorzieningen
- de centra voor algemeen welzijnswerk moeten hun taken laten uitvoeren door beroepskrachten al dan niet in samenwerking met vrijwilligers.

Tenslotte worden in hoofdstuk III van het decreet van 19 december 1997 de principes van de toekenning van de subsidiesenveloppes voor de centra vastgelegd en wordt de regering gemachtigd deze regeling verder te bepalen.

Tenslotte is door uw afgevaardigden, mevr. [...] en de [...], mondelinge toelichting verstrekt bij het decreet, zijn doelstellingen en uitvoeringsbesluiten.

Uit dit gesprek is, ten overvloede, gebleken dat de Vlaamse overheid op geen enkel ogenblik initiatiefnemer is van, of betrokken is bij, de oprichting en de werking van de CAW's. De Vlaamse overheid wijst een aantal prioritaire doelgroepen aan en verbindt een aantal kwaliteitseisen aan de CAW's met het oog op hun erkenning, waardoor financiële ondersteuning onder de vorm van subsidie-enveloppen mogelijk wordt.

Met het oog op hun erkenning - en subsidiëring - moeten de CAW's in de beleidsplannen die zij opstellen o.m. aantonen dat ze de omgeving waarin ze wensen te werken kennen en deze beschrijven evenals hun doelstellingen en de acties die zij daartoe zullen ondernemen.

Uit de toelichting van uw afgevaardigden is bovendien gebleken dat voor de centra voor algemeen welzijnswerk in het kader van de ziekenfondsen, de werking van deze centra niet kadert binnen het raam van de verplichte verzekering tegen ziekte en invaliditeit en derhalve geen sprake is van devolutie van het openbaar gezag.

De erkende ziekenfondsen zijn vrij al dan niet dergelijke centra op te richten of mede op te richten en er aan te participeren.

*

* *

Uit het onderzoek van de adviesvraag blijkt dat:

- de CAW's noch door het decreet van 19 december 1997 noch door de overheid worden opgericht, maar dat integendeel hun oprichting het resultaat is van het privé

initiatief, ook al onderwerpt het zich met het oog op subsidiëring, aan een aantal erkenningscriteria.

- de CAW's evenmin vallen onder toepassing van artikel 1 §2, 2e van de SWT waar bedoeld zijn de "rechtspersonen die concessiehouder zijn van een openbare dienst of die belast zijn met een taak die de grenzen van een gewoon bedrijf te buiten gaat en die de wet of de openbare machten hun hadden toevertrouwd in het belang van het algemeen".
- de CAW's private autonome instellingen zijn, niettegenstaande de toekenning van subsidies, die niet onder de toepassing van de SWT vallen.

De VCT bevestigt dan ook mits twee stemmen tegen van leden van de Nederlandse afdeling, haar vaste rechtspraak, dat de loutere erkenning en subsidiëring door de overheid geen doorslaggevend criterium is om diensten onder toepassing van de SWT te laten vallen. De CAW's vallen derhalve niet onder de toepassing van de SWT.

*

* *

Overeenkomstig artikel 7, tweede lid, van het KB van 4 augustus 1969 tot regeling van de rechtstoestand van de voorzitter en van de leden van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht en tot regeling van dezer werking, wensen twee leden van de Nederlandse afdeling hun mening als volgt weer te geven.

"Zij wensen met hun afwijkende mening te wijzen op een aantal elementen die volgens hen maken dat de gecoördineerde wetten op het gebruik van talen in bestuurszaken wel degelijk van toepassing zijn op het taalgebruik (mondeling en schriftelijk) van de Centra voor Algemeen Welzijnswerk (CAW's).

Verschillende elementen worden daarbij in overweging genomen:

1. *een wetgevend kader voor de organisatie van 'algemeen welzijnswerk';*
2. *de algemene beleidsdoelstellingen die moeten worden nagestreefd door erkende organisaties;*
3. *de specifieke taken ter uitvoering die bedoelde organisaties moeten uitvoeren;*
4. *de kwaliteitseisen die aan de CAW's met het oog op de erkenning worden opgelegd;*
5. *de beroepskrachten die de taken van algemeen welzijnswerk moeten uitvoeren;*
6. *de subsidies van de erkennende overheid die de uitvoering van die opdrachten middels beroepskrachten moet mogelijk maken.*

Al deze factoren zijn van zulke aard dat zij het criterium dat wordt gehanteerd om de CAW's niet aan de bestuurstaalwetgeving te onderschikken, met name het feit dat de Vlaamse Overheid op geen enkel ogenblik initiatiefnemer is van, of betrokken is bij, de oprichting van de CAW's, nietig maakt.

Beide leden menen dan ook dat de CAW's zich dienen te houden aan de bepalingen van de bij Koninklijk Besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van talen in bestuurszaken."

*
* *